

השופטים / ברוריה בן-דוד (וייס)

גורם מרכזי לכישלוננו הרוחני של העם היה בהתרשלות של שבטי ישראל בהשלמת ההתנחלות, ועקירת העממים הכנעניים המושחתים שאותם הוא בא לרשת כמצווה. חדירת ההשפעה של התרבות האלילית של יושבי כנען גרמה לנטישת ייעודו של העם להקים ממלכת כוהנים וגוי קדוש לפי תורת ישראל. כל אימת שחלה התעוררות בעם וחרטה על נטישת ייעודו, קם מושיע שופט ומנהיג בישראל שרוח ה' צלחה עליו בעת צרה והוא שם נפשו בכפו, כדי לחלץ את העם משעבודו. הוא היה אדם בעל כושר מנהיגות וקסם אישי שהקנה לו השפעה וסמכות על המוני אנשים.

רשימת השופטים כסדרה בספר

- 1) עתניאל בן קנו היה משבט יהודה (דה"א ד יג). הושיע את ישראל מידי כושן רשעתיים מלך ארם נהריים. השעבוד לכושן נמשך שמונה שנים והרווחה ארבעים שנה.
- 2) אהוד בן גרא משבט בנימין, הושיע את ישראל מיד מואב. השעבוד נמשך שמונה עשרה שנה הרווחה שמונים שנה.
- 3) שמגר בן ענת, לא ברור האם ענת הוא שם אביו של שמגר, או שם מקום. מוצאו המשוער בית ענת בנחלת נפתלי. שמגר הכה שש מאות איש מפלשתים במלמד הבקר בהתנגשות הראשונה בינם ובין בני ישראל.
- 4) דבורה, יש הסוברים שהייתה משבט אפרים ויש הסוברים שהייתה משבט יששכר. השופטת היחידה בתקופת השופטים שמיוחסת לה נבואה. הושיעה את ישראל מיד יבין מלך כנען שלחץ את ישראל במשך עשרים שנה, הרווחה ארבעים שנה.
- 5) גדעון משבט מנשה (ממערב לירדן), הושיע את ישראל מיד מדין. השעבוד נמשך שבע שנים, הרווחה ארבעים שנה. הוצע לו למשול על ישראל, מעין יסוד מלוכה, הוא סירב בנימוק שה' הוא המושל בישראל.
- 6) תולע בן פואה משבט יששכר. מושבו וקבורתו בשמיר אשר בהר אפרים. הוא קם אחרי אבימלך ושפט את ישראל עשרים ושלוש שנים.
- 7) יאיר הגלעדי (מן המחצית המזרחית של נחלת מנשה) שפט את ישראל עשרים ושתיים שנה.
- 8) יפתח הגלעדי בן גלעד משבט מנשה, הושיע את ישראל מידי עמון. שפט את ישראל שש שנים.
- 9) אבצן מבית לחם שביהודה, או בנחלת זבולון (יהו' יט טו). על פי מסורת חז"ל אבצן הוא בועז. שפט את ישראל שבע שנים. נקבר בבית לחם.
- 10) אילון הזבולוני שפט את ישראל עשר שנים. נקבר באילון בארץ זבולון.

11) עבדון בן הלל הפרעתוני שפט את ישראל שמונה שנים. נקבר בפרעתון בארץ אפרים והיה כנראה בן שבט זה.

12) שמשון בן שבט דן מצרעה הכה בפלשתים אך לא הכניעם. שפט את ישראל במשך עשרים שנה.

על מלחמותיהם של שישה מבין שנים עשר השופטים מסופר בפירוט. פרשני המקרא מגדירים אותם כ"גדולים". ששת השופטים ה"קטנים" שמגר, תולע, יאיר, אבצן, אילון, ועבדון מפוזרים בין התיאורים על ה"גדולים", ייתכן שכמה מהם פעלו בו זמנית עם אחרים. שלושה מהשופטים ה"קטנים" תולע, יאיר, ואילון נקראים בשמות של ראשי משפחות הנזכרים בתורה (במד' כו כג ; לב מא).